
BM UYARDI: ARAKAN HALKINI GERİ GÖNDERMEYİN

14.11.2018

Dünya Bülteni (13 Kasım 2018)

Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Yüksek Komiseri Michelle Bachelet, Bangladeş hükümetine 2 bin 200 Arakanlı Müslümanın Myanmar'a iade edilme planını durdurma çağrısında bulunarak, geri dönüşlerin uluslararası hukukun ihlali anlamına geldiği, bu kişilerin hayatını ve özgürlüğünü ciddi risk altına sokacağı uyarısında bulundu.

Bachelet, yaptığı yazılı açıklamada, Bangladeş'in Cox Bazar bölgesinde bulunan 725 bin dolayındaki Arakanlı Müslümanın, Arakan eyaletinde geçen yıl ağustos ayında patlak veren şiddet olaylarının kurbanı olduğunu anımsattı.

Buradaki Müslümanların çoğunun, aile bireylerinin öldürülmesine, evlerinin ve köylerinin yakılmasına tanıklık ettiklerini söyleyen Bachelet, "(Arakanlı) mülteciler defalarca mevcut şartlar altında geri dönmek istemediklerini belirttiler." ifadesini kullandı.

Bachelet, İnsan Hakları Yüksek Komiserliği bürosunun, şiddetin devam ettiği Arakan eyaletinde halen cinayet, ortadan kaybolmalar, keyfi tutuklama gibi iddialarla serbest dolaşım hakkı, sağlık ve eğitim gibi alanlarda geniş kısıtlamalar olduğuna dair raporlar almaya devam ettiğini söyledi.

Çoğunluğu Arakanlı Müslüman 130 bin yerinden edilmiş kişilerin Arakan Eyaletinin merkezindeki kamplarda kaldığını anlatan Bachelet, ayrıca Myanmar ile Bangladeş sınırındaki tarafsız topraklarda 5 bin kişi ile Sittwe'deki 4 bin Arakanlı Müslümanın geniş çaplı kısıtlamalara maruz kaldığını belirtti.

Bachelet, Arakan eyaletinin diğer bölgelerindeki yüz binlerce insanın da yine serbest dolaşım özgürlüğü hakkı, yaşam için temel hizmetler ve milliyet haklarından yoksun şekilde yaşamak zorunda bırakıldığına işaret etti.

Soykırım vurgusu

Bangladeş hükümetine 2 bin 200 Arakanlı Müslümanın Myanmar'a iade edilme planını durdurma çağrısında bulunan Bachelet, geri dönüşlerin uluslararası hukukun ihlali anlamına geldiği ve bu kişilerin hayatını ve özgürlüğünü ciddi risk altına sokacağı uyarısında bulundu.

Bachelet, Coxs Bazar'da yaşlı iki kişinin zaten intihar girişiminde bulunduğunu hatırlatarak, bölgedeki diğer mültecilerin de zorla Myanmar'a iade edilmeleri durumunda intihar tehdidinde bulunduğu bilgisini paylaştı.

"Kendi iradeleri dışında Myanmar'a geri dönme riskiyle karşı karşıya olan Cox Bazar'daki Arakanlı

mülteciler arasında terör ve paniğe şahit oluyoruz." ifadesini kullanan Bachelet, mülteci ve sığınmacıların zorla kendi ülkelerine gönderilmesinin temel insan hakkı hukukunun açık ihlali anlamına geldiğini vurguladı.

Bachelet, "Arakanlı Müslümanlara karşı işlenen insan hakları ihlalleri, insanlığa karşı suçlar ve muhtemelen soykırım da dahil en kötü zulümleri içeriyor." değerlendirmesinde bulundu.

Myanmar'daki suçluların hesap vermediğine dikkati çeken Bachelet, Arakanlı Müslümanların zorla şiddetin içine tekrar gönderilmesinin onlarca yıldır çektikleri acıları yeniden yaşaması anlamına geleceğini kaydetti.

Bachelet, Myanmar hükümetini Arakanlı Müslümanların evlerine geri dönüş şartlarını sağlamakta "ciddiyete" davet etti. Bangladeş hükümetine de geri dönüşlerin uluslararası hukuk kapsamında sadece gönüllü, güvenli ve onurlu bir şekilde olacağını hatırlattı.

Arakanlı Müslümanlara etnik temizlik

BM'ye göre, 25 Ağustos 2017'den sonra Arakan'dan kaçıp Bangladeş'e sığınanların sayısı 725 bine ulaştı. Uluslararası insan hakları kuruluşları, yayımladıkları uydu görüntüleriyle yüzlerce köyün yok edildiğini kanıtladı.

Arakanlıların topraklarına dönüşü için Myanmar ve Bangladeş hükümetleri arasında imzalanan anlaşma, yerinden edilenlerin durumlarını belgelendirmeleri mümkün olmadığı için uygulamada işlevsiz kalıyor.

BM ve uluslararası insan hakları örgütleri, Arakanlı Müslümanlara yönelik şiddeti "etnik temizlik" ya da "soykırım" olarak adlandırıyor.

Uluslararası medya ve yardım kuruluşlarının Arakan bölgesine girişini ciddi oranda kısıtlayan Myanmar hükümeti, Arakanlı Müslümanların dönüşlerine ilişkin verdiği sözleri de yerine getirmedi.

İnsan hakları örgütleri, Arakanlı Müslümanların gerekli güvenli ortam sağlanmadan Myanmar'a dönmelerinin, yeni bir etnik temizlik kampanyasına yol açacağı endişesini taşıyor.

Arakanlı Müslümanlar topraklarına dönemiyor

Myanmar ve Bangladeş hükümetleri, Arakanlı Müslümanların topraklarına dönüşü için 23 Kasım 2017'de bir anlaşma imzaladı.

Anlaşmaya göre, Myanmar'a dönmek isteyenler, Bangladeş'e geçmeden önce Myanmar'da yaşadıklarına dair belge sunmak zorunda ancak 1982'de vatandaşlık hakları ellerinden alınan Arakanlı Müslümanların Myanmar'da kayıtlarının bulunmaması bu süreçte ciddi sorun yaratıyor. Anlaşmada, Bangladeş'e geçen Arakanlı Müslümanlara bu ülkede BM tarafından verilen belgelerin de Myanmar hükümetinin "onay" sürecinden geçmesi gerektiği belirtiliyor.

Ayrıca anlaşmanın imzalanmasından itibaren 2 ay içinde Arakanlı Müslümanların topraklarına dönüşünün başlaması gerekiyordu ancak Arakanlı Müslümanların eve dönüş sürecinin ertelendiği duyuruldu.

Yerinden edilenlerin durumlarını belgelendirmeleri mümkün olmadığı için anlaşma uygulamada işlevsiz kaldı.

Öte yandan, Myanmar'da uğradıkları zulümden canlarını zor kurtararak Bangladeş'teki kamplara sığınan Arakanlı Müslümanlar, kendilerine vatandaşlık başta olmak üzere belirli haklar verilmedikçe ve güvenliklerinden emin olmadıkça Myanmar'a dönmek istemiyor.

Kamplardaki hayatlarının Myanmar'da uğradıkları zulümle karşılaştırıldığında daha iyi olduğunu düşünen Arakanlı Müslümanlar, tüm zorluklara rağmen Bangladeş'in Cox's Bazar bölgesinde imkansızlıklar içinde hayata tutunmaya çalışıyor.

<https://www.dunyabulteni.net/asya/bm-uyardi-arakan-halkini-geri-gondermeyin-h432654.html>

Kaynak/Source: